Täysistunto

Perjantai 24.3.2017 klo 12.59—13.32

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.32.

Puhetta johti puhemies Maria Lohela (12.59—13.32).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 23.3.2017 antanut hallituksen esitykset HE 24, 25/2017 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 11, 44, 46, 48, 52, 54, 59-61, 66/2017 vp.

3. Välikysymys hallituksen sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksesta

Välikysymys VK 2/2017 vp

Välikysymyksen esittäminen

Puhemies Maria Lohela: Välikysymyksen esittämistä varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Tuula Haatainen ja 70 muuta edustajaa ovat tehneet valtioneuvostolle välikysymyksen VK 2/2017 vp hallituksen sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksesta. Annan nyt puheenvuoron välikysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Tuula Haatainen luki välikysymystekstin.

Työjärjestyksen mukaisesti välikysymys lähetettiin keskustelutta valtioneuvostolle vastattavaksi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 54 ja 58 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2017 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 3/2017 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 11/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 6/2017 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 3/2017 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

13.19 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Metsät ovat olleet meidän hyvinvoinnin keskeinen lähde jo enemmän kuin sata vuotta ennen itsenäisyyttä, ja sitä ne ovat tänäkin päivänä. Samalla metsänhoitoa monin tavoin tuetaan. On myös kohtuullinen neuvontajärjestelmä, miten metsienhoitoa toivotaan tehtäväksi. Merkitystä on sillä, että meillä on varmuus siitä, että olemassa olevia metsiä, yksityisten metsiä, hoidetaan hyvin ja määräajassa tehdään myös oikeat metsänhoitotoimenpiteet, jotta sitten myös hakkuut voidaan asiallisesti tehdä. Joustavuuttakin tähän järjestelmään tarvitaan. Nämä ovat sinällänsä hyviä asioita.

Mutta sitten tulen tähän metsien käytön isoon asiaan: miten saisimme tästä meille tärkeästä raaka-ainevarasta, uusiutuvasta sellaisesta, mahdollisimman suuren hyödyn ja että se metsien käyttö ohjautuisi sillä tavalla, että tästä rahasta voisi Suomeen jäädä mahdollisimman suuri osa. Tämä antaa aiheen pohtia sitä, että tämä trendi, joka nyt tässä on menossa hyvää vauhtia — metsien käyttö, puun käyttö energiapuolelle — ei ole sinällänsä se paras mahdollinen katetta tuova vaihtoehto, joten rohkenen toivoa, että kun kestävästä metsätaloudesta puhutaan, niin osattaisiin miettiä sitä kokonaisuuden kannalta niin, että tuloa tähän maahan metsien käytöstä jäisi mahdollisimman paljon ja sitä koko ketjun osaamista voitaisiin käyttää hyväksi. Silloin on tärkeätä, että me katsomme, että tukitoimet ja erityisesti tämä tuki, jota suunnataan niin metsienhoitoon kuin korjuuseenkin, eivät johda tilanteeseen, jossa metsiä ja puuta käytetään hyvin alhaisen tuottavuuden kohteisiin. Siihen haluaisin tämän asian käsittelyn yhteydessä kiinnittää huomiota.

13.21 **Jari Leppä kesk:** Rouva puhemies! Tällä kestävän metsätalouden rahoituslain muutoksella — jälleen kerran yksi muutos, mutta erityisen perusteltu — lyhennetään nyt sen hankkeen toteutusaika yhteen vuoteen, jolloinka se ei sido meillä määrärahoja ja me emme tule siihen tilanteeseen, että meillä on myöntövaltuudet loppu ja niitä kannusteita, mitkä ovat välttämättömiä ja olemassa olevia ja laajasti hyväksyttyjä, ei saataisi käyttöön. Tämä on siinä mielessä hyvä lakiuudistus. Yksimielisesti maa- ja metsätalousvaliokunta tämän hyväksyi ja esittää sitä nyt sitten täysistunnon hyväksyttäväksi.

Samoin tässä kirkastetaan myöskin sitä, kenelle tämä tulee. Elikkä tässä ne rahastot ja tämäntyyppiset toimijat jäävät nyt tuen ulkopuolelle, ja tätä entistä enemmän suunnataan nyt sinne yksityismetsätalouteen, joka yhä enemmän laajentuu: tulee uusia metsänomistajia, kaupunkilaismetsänomistajia ja etämetsänomistajia ja näin. Tällä halutaan myöskin kiinnittää huomiota siihen, että metsät hoidetaan ajallaan ja niissä tehdään ne toimenpiteet, jotta sitten sitä arvokasta runkopuuta saadaan aikaan. Se on erittäin tärkeä asia.

Se pitää muistaa, että esimerkiksi Kemeran myötä tuleva energiapuuhan on sivutuotetta — se on täysin sivutuotetta. Kun metsiä hoidetaan, siinä syntyy tuotetta, joka ei mihinkään muuhun kelpaa, ja on erittäin perusteltua, että se ohjataan energiakäyttöön.

Samoiten myöskin — mikä nyt ei tähän juuri liity — metsäteollisuuden sivutuotteissa tulee erittäin paljon sellaisia komponentteja, jotka on viisasta käyttää loppukäyttönä energiaan. Toki aina on tärkeää se, että me haemme sen tuotemuodon, jolla me kaikkein suurimman lisäarvon saamme, jolla me luomme työtä tähän maahan ja jolla me luomme toimeentuloa ja kauppatasetta, vaihtotasetta kohennamme. Korkea jalostusaste on aina tavoitteena.

13.23 **Lauri Ihalainen sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoma kiinnitti minusta tärkeään asiaan huomiota. Talousvaliokunnassa on nyt alettu valmistelemaan mietintöä nimenomaan energia- ja ilmastostrategiaan liittyen. Tässä keskustelussa on kannettu huolta siitä, että meidän pitää metsävarantoja käyttää mahdollisimman paljon korkean jalostusasteen tuotteiden tuontiin ja vientiin, ja tässä mielessä kuitupuun ja tukkipuun täytyy olla tähän tarkoitukseen käytettyä.

Tämä keskustelu liittyy myös siihen, että biotalouden puolella totta kai pitää edetä, mutta nämä sekoitevelvoitteet voivat olla aika kovia. Tässä suhteessa on pidettävä huolta siitä, että meillä riittää metsäpuuta nimenomaan korkean jalostusasteen tuotantoon. Ja taas metsien huollosta pitää kantaa huolta sen takia, että tämä hiilinielu säilyy meillä täällä Suomessa.

Kiinnittäisin yhteen sektoriin erityistä huomiota: se on sahojen ahdinko ja heidän purujensa käyttö. Purut seisovat sahoilla, ja pitäisi tehdä jotakin, että heidänkin kannaltaan kuoret tulisivat jatkokäyttöön paremmin. Tähän kohtaan kannattaa kiinnittää huomiota.

Heinäluoman puheenvuoro oli tässä tosi tärkeä, että pannaan asiat järjestykseen. Korkean jalostusasteen vientiä pitää edistää, ja metsävarat ensisijaisesti siihen.

13.24 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Olen ihan edustajien Heinäluoma ja Ihalainen linjoilla tässä asiassa, kun puhutaan puun energiakäytöstä.

Toivon, että puhemies sallii: Minulle tuli mieleen tästä myös toinen ajatus, joka liittyy puun jalostamiseen, joka tällä hetkellä on mielestäni erittäin tärkeä myös kansallisesti ottaa huomioon, ja se on tietenkin puurakentaminen. Meillä on Suomessa paljon vahvuuksia ja osaamista tässä. Olen huomannut ilolla sen, että viime vuosien aikana olemme enem-

män ja enemmän huomanneet käyttää näitä vahvuuksiamme ja lähteneet edistämään puurakentamista. Halusinpa nyt tässä yhteydessä myös tämän puheenvuoron käyttää ja muistuttaa siitä, että kaikki ne esteet ja muut seikat, mitkä saattavat olla siinä tiellä, tulee katsoa ja sitä kautta varmistaa se, että myös tätä kautta osaamme käyttää hyödyksi omia varantojamme ja osaamistamme.

13.25 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Tämä kestävä metsätalous -oivallus on todella tärkeä, ja oikeastaan pitäisi ehkä lähteä siitä, että se jo määritelmällisesti ajateltaisiin niin, että kestävään metsätalouteen kuuluu metsän, puun käytön ohjaaminen mahdollisimman korkean jalostusasteen tuotteisiin. Jos näin tehdään, niin silloin me voimme saada aikaan tilanteen, jossa se raha, joka vaikkapa metsänhoidon tukitoimien kautta käytetään, voisi jäädä moninkertaisena tähän maahan. Mutta jos joudutaan tilanteeseen, jossa puuta poltetaan tai se käytetään polttoaineen muodossa, niin on selvää, että kun poltetaan ja kaasutetaan, niin eihän siitä kauhean suurta hyötyä tule.

Tämä kestävä metsätalous -ajattelu kyllä vaatii meiltä muutoinkin lisää aherrusta ja jalostusta. Olemme aikaisemmin täällä puhuneet siitä, että meillä on suuria vaikeuksia Euroopan unionissa saada Euroopan unionin maita ymmärtämään hyvin metsää hoitaneen Suomen ajattelutapaa. Uskon, että myös tälle Euroopan unionin ymmärrykselle se, että puuta jalostetaan mahdollisimman pitkälle, käytetään hyväksi, olisi yksi tapa myös tämän laajemman ymmärryksen aikaansaantiin.

Voi myös kysyä sen perään, eikö meidän pitäisi — mihin täällä edustaja Viitanen viittasi — käyttää myös puun jatkojalostukseen enemmän huomiota. Nythän me teemme sitäkin, että me viemme puuta Tanskaan raaka-aineena ja sitten saamme sen takaisin sieltä Tanskasta huonekaluiksi jalostettuna. Ehkä tässä koko ketjun hyödyntämisessä olisi vielä paljon työtä, joka voitaisiin tehdä.

13.27 **Antti Lindtman sd:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinäluoma nosti erittäin tärkeän asian esiin. Nyt kun meillä on vielä nämä ilmastotavoitteet ja paljon kohdistuu vaatimuksia siltä puolelta ja sitten samaan aikaan me näemme, että meillä lähti, oikeastaan voi sanoa, Äänekosken laukauksesta uudelleen — ja aikaisemminkin jo — investoinnit käyntiin, niin metsien käyttöön kohdistuu paljon odotuksia. Ja juuri tässä tilanteessa on tärkeää kaksi asiaa.

Ensimmäinen on se, juuri näin kuin tässä edellä edustajat totesivat, että meidän pitää panostaa kaikkein korkeimman jalostusarvon tuotteisiin. Sen periaatteen, kun tukijärjestelmiäkin rakennetaan, pitää olla se, että ei tukkeja kattilaan, arvoisa puhemies. "Ei tukkeja kattilaan" pitää olla se periaate, ja pitää nähdä niin, että Suomi elää vain korkeimman jalostusasteen tuotteista.

No, sitten toinen tärkeä asia on se, että kestävään metsätalouteen kuuluu — ja Suomi on onnistunut tässä — se, että meillä on Suomessa ollut pitkään metsärauha. On tärkeää, että tämä säilyy, jotta teollisuudella ja tällä alalla on näkymää. Ja tässähän suhteessa viime vuoden lopulla nähtiin aika poikkeuksellinen tilanne, jossa jopa Metsäteollisuus vetosi hallitukseen, että tämän metsärauhan nimissä hallituksen pitäisi lisätä näitä Metso-metsänsuojelumäärärahoja. On tärkeää, että me Suomessa hoidamme metsiä kestävästi, niitä käytetään vastuullisesti ja kestävästi, ja samaan aikaan on tärkeää, että me pystymme suojelemaan arvokkaita metsiä. Ja kun, voi sanoa, koko ala Metsäteollisuudesta MTK:hon on vedonnut siihen, että hallitus pohtisi uudelleen näitä Metso-ohjelman leikkauksia, niin tässä,

arvoisa puhemies, olisi kyllä vinkkiä sinne hallituspuolueen edustaja Lepälle, että tässä olisi kyllä, voisi sanoa, paikka arvioida tätä uudelleen. Ei välttämättä koko päätöstä tarvitse perua mutta ainakin osa siitä.

13.30 **Jari Leppä kesk:** Arvoisa puhemies! Meillä on megaluokan kysymys edessä, ja se on se, mitä täällä nyt jo tuli hyvissä puheenvuoroissa esille, eli se, ymmärretäänkö Euroopan unionissa se Suomen metsien käyttö, se kestävyys, jota me olemme rakentaneet toistasataa vuotta. Se on todistetusti ja tutkitusti sitä, ja meillä on yhdessä kova työ sen asian todistamisessa siellä. Mutta uskon, että tutkittu tieto, nimenomaan oikeasti tutkittu tieto, objektiivinen tieto, luonnontiede otetaan siellä pohjaksi ja sen mukaan mennään, ja silloin me olemme vahvoilla. Se meidän pitää ilman muuta saavuttaa.

Toinen asia: On aivan päivänselvää, että metsäteollisuuden jalostusasteen pitää nousta. Se ei saa jämähtää paikalleen, puhumattakaan, että se laskisi, vaan sen pitää kaiken aikaa nousta. Siksi me joudumme satsaamaan myöskin tutkimukseen, tuotekehitykseen, koulutukseen sen myötä, että uusia tuotteita, menestystuotteita ja menestystarinoita saadaan aikaan meidän erinomaisesta raaka-aineesta.

Puhemies! Kolmas, viimeinen havainto tästä vapaaehtoisesta suojelujärjestelmästä Metsosta. Olen samaa mieltä: Metso on äärimmäisen hyvä tapa sekä pitää metsärauhaa että varjella niitä arvokkaita metsälajiympäristöjä, joita meillä on. Tähän on tartuttu metsänomistajapiireissä laajasti. On totta, että tämä on kyllä hyvä arvioida uudelleen. Tämä ikävä leikkaus, joka siihen on tehty, on tietysti seurausta siitä, että meidän taloudellinen kantokykymme on mikä on. Mutta onneksi sieltä eivät rahat kuitenkaan loppuneet, vaan nyt on paikka niitä lisätä. Olen nyt ihan samaa mieltä siinä, että tämä tulee arvioida uudelleen.

Puhemies Maria Lohela: Nyt kello on jo siihen malliin, että... [Pia Viitanen: Olisin kiittänyt!] — No, en ota kantaa, minkä mittainen puheenvuoro, mutta enintään 2 minuuttia paikaltaan.

13.31 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Lämmin kiitos joustavuudesta. — Minun oli pakko vielä yrittää tätä puheenvuoroa siksi, että olisin halunnut kiittää edustaja Leppää siitä, että te sanoitte, että on vielä mahdollisuus arvioida uudestaan näitä Metson leikkauksia. Minä toivotan tähän työhön teille voimia, sillä varmasti meidän tavoitteemme on tässä yhteinen, ja myös sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjettikin on nämä huomioinut. Hienoa, että otitte tästä kopin, ja kiitän teitä puheenvuorostanne.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 6/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 28.3.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.32.

Pöytäkirjan vakuudeksi: